

Att stärka tillit och medskapande mellan kommun och medborgare

EN RAPPORT FRÅN LEARNING VILLAGE
NORRA HISINGEN 16-17 SEPTEMBER 2016

Förord

Under år 2016 genomfördes tre internationella flerdagars seminarier så kallade Learning Villages; den 8–9 april 2016 i Glasgow, Skottland, den 16–17 september i Göteborg, Sverige samt den 25–26 november i Dornbirn, Österrike.

Syftet med Learning Village-seminarierna var att utveckla en mötesform som kunde stödja utvecklandet av socialt kapital, social gemenskap och medskapande mellan kommun, civilsamhälle och enskilda medborgare.

Seminarie serien genomfördes inom ramen för projektet: *Social Capital and Abundance – Learning together how to create abundant communities (2015–2016)* och finansierades av EU genom programmet Europe for Citizens. Learning Village-seminarierna har planerats och genomförts i samarbete mellan de offentliga parterna Glasgow Life, Göteborgs Stad Norra Hisingen samt Dornbirns kommun och tillsammans med lokala samarbetspartners i civilsamhället. Assist Social Capital CIC, Edinburgh, Skottland, Buero für Zukunftsfragen, delstaten Vorarlberg i Österrike samt Sveriges Kommuner och Landsting i Sverige har varit nationella samarbetspartners och ansvariga för projektet i sin helhet.

Denna rapport beskriver arbetet i praktik och teori med den svenska Learning Village som ägde rum Backa kulturhus 16–17 september 2016. Vi hoppas att berättelsen om Norra Hisingens Learning Village och det vi lärde oss kan tjäna som inspiration för fler stadsdelar, kommuner, landsting och regioner att skapa samtal och möten som bidrar till tillit, samarbetsrelationer och medskapande med civilsamhälle och enskilda medborgare.

Rapport är författad av Caroline Ullman, studerande vid SLU, i samarbete med Anna-Karin Berglund, SKL, och Åsa Lorentzi, Norra Hisingens stadsdelsförvaltning.

Stockholm i april 2017

Lennart Hansson

Avdelning för ekonomi och styrning

Innehåll

Inledning	5
Utgångspunkten var att stärka tilliten i stadsdelen.....	5
Mötesform som bidrar till socialt kapital, lärande och samarbete	6
SKL som samarbetspartner och initiativtagare	7
Hur skapas ett tryggt och livfullt lokalsamhälle?	8
Hur kan man skapa ett tryggt och livfullt lokalsamhälle?	8
En mångfald människor, organisationer och offentliga företrädare deltog	8
Vilka förväntningar fanns?.....	10
Gemensamma tankar och idéer kom fram via berättelser och samtal	11
Hur skapas relationer under en Learning Village?	13
10 utvecklingsinitiativ för ett gott lokalsamhälle	14
Vad tog deltagarna med sig från Learning Village?	16
Så här genomfördes Learning Village Norra Hisingen.....	17
16 september – Learning Village dag 1	17
Teori, praktik och metoder fungerar i samspel.....	18
World Cafésamtal om kompetenta lokalsamhällen.....	19
Positivt utforskande samtal i trio-grupper om det aktiva medborgarskapet	21
Avslut dag 1.....	22
17 september – Learning Village dag 2	23
Storytelling: Att lära tillsammans av berättelser	23
10 projektidéer utvecklades i Pro Action Café: projektverkstad.....	25
Avslutning av Learning Village i Norra Hisingen	27
Tankemodeller och teorier	28
Komplexa frågor	28
Traditionell organisering.....	29
Organisk organisering och levande system	30
Från problem till lösning	31
Från fokus på brister och underskott till att ta vara på lokal rikedom och mänskliga resurser	31
Design, planering och förberedelser.....	34
Syfte och målsättning med Learning Village	34
Mötesformen Learning Village	34
Mötesprocessen	35
Att utveckla ett projekt - projektverkstad	36
Metoder för att ta tillvara skörden - resultaten	36
Lokalt värdskap och mångfald av perspektiv och deltagare	37
Så fungerade värdskapet under Learning Village	38
Att tänka på – våra erfarenheter	40
Särskilda utmaningar	41

Referenser och kontaktuppgifter.....	43
Projektledare i SKL:	43
Projektledare i Göteborg/Norra Hisingen:	43
Internationella projektpartners:.....	43

Inledning

Den 16-17 september samlades 85 personer i Backa Kulturhus på Selma Lagerlöfs torg, i stadsdelen Norra Hisingen i Göteborg, för att under 2 dagar arbeta med att bygga tillit och social gemenskap mellan staden, civilsamhället och enskilda medborgare och för att ta fram samarbetsinitiativ för lokalsamhället. Mötesformen kallades för en *Learning Village*, en ”lärande by”. Fokus för mötet var att skapa förutsättningar för en stadsdel där människor trivs, möts och är trygga tillsammans.

Den samlande frågan var Hur kan vi tillsammans skapa ett tryggt och livfullt lokalsamhälle? Stadsdelen Norra Hisingen kommer under 2017 börja bygga ett nytt stadsdelshus med rum för kultur. Två angelägna frågor för Learning Village var också Hur kan det nya huset bli allas hus? och Hur kan det nya stadsdelshuset med rum för kultur bli ett hus fyllt med liv? För att det ska kunna bli möjligt krävs starka och tillitsfulla relationer i stadsdelen mellan invånare, och mellan invånare och stadsdelsförvaltningen – att stärka detta var en viktig del av Learning Village Norra Hisingen.

Learning Village i Norra Hisingen erbjöd en mötesplats där dess deltagare fick möjlighet att lära känna varandra och skapa relationer, dra lärdomar från verkliga berättelser och andras erfarenheter, ta fram gemensamma insikter, arbeta fram initiativ som kan bidra till att förverkliga idéer som utvecklar och stärker lokalsamhället.

Utgångspunkten var att stärka tilliten i stadsdelen

Åsa Lorentzi, lokal projektledare Learning Village och processledare Jämlikt Norra Hisingen berättar: I stadsdelsförvaltningen Norra Hisingen har vi på olika sätt, sedan 2013, arbetat med frågan om hur vi kan stärka tillit och socialt kapital. Efter en period med social oro i Backa tog stadsdelsnämnden initiativ till att be SOM-institutet vid Göteborgs Universitet om hjälp att svara på frågan ”skiljer sig samhällsandan i Backa från den i övriga Göteborg?”. Detta utmynnade i en rapport som heter *Backabornas Samhällsanda 1994-2011* (SOM-rapport nr 2013:2). Rapporten visade att Backa endast skiljde sig från Göteborg och landet i sin helhet inom ett område, nämligen att den mellanmännsliga tilliten hade en nedåtgående trend sedan åren omkring 2005. Av detta följde att stadsdelsförvaltningen började arbeta med frågan om hur tillit kan stärkas. Tillit brukar beskrivas som kittet i det demokratiska samhället. Tillit finns på olika nivåer, mellan det offentliga och privata, men också mellan olika grupper i samhället. Tilliten är generellt sett hög i Sverige, jämfört med andra länder. Men vi vet också att känslan av tillit är ojämnt fördelad i samhället. Den är generellt lägre och minskande hos unga. Låg tillit sammanfaller också med de grupper i samhället som har sämre hälsa, lägre tillgång till makt och som lever i utsatta positioner i samhället. Det finns därför också en tydlig koppling till arbetet med en jämlik stadsdel och stad, som är ett prioriterat politiskt mål i Göteborg. När vi arbetar med tillit behöver vi ha insikten om att det handlar om ömsesidighet i relationen. Människor som har maktpositioner, politiker, chefer, tjänstepersoner, behöver känna

tillit till medborgare och utforma samhället med det som utgångspunkt om vi tillsammans ska skapa ett hållbart samhälle. Och leva och verka utifrån att tillit är kittet i det demokratiska samhället och därmed skyddsvärt. I stadsdelsförvaltningen har vi med detta som utgångspunkt öppnat nya mötesplatser som grundas i ett medskapande och inkluderande förhållningssätt. Vi har arbetat för mer jämlika möten, ”möten i ögonhöjd” och även bjudit in till dialogmöten om hur vi tillsammans kan stärka lokalsamhället. När stadsdelsförvaltningen hösten 2015 fick frågan av SKL om att delta i EU-projektet ”*Social Capital and Abundance – Learning together how to create abundant communities*” genom Learning Villages för att lära tillsammans med Österrike och Skottland om hur ett sådant arbete kan stärka tillitsfulla relationer så var responsen både hos tjänstemän och politiker entusiastisk och svaret blev ja.

Mötesform som bidrar till socialt kapital, lärande och samarbete

Under år 2016 genomfördes tre internationella Learning Villages; 8-9 april 2016 i Glasgow, Skottland, 16-17 september i Göteborg, Sverige samt 25-26 november i Dornbirn, Österrike, inom ramen för det EU-finansierade projektet: *Social Capital and Abundance – Learning together how to create abundant communities*. Det var en serie flerdagarsseminarier med ett övergripande syfte att utveckla socialt kapital och främja samarbetsinitiativ och projekt som stärker samverkan för att lokalsamhällen ska bli mer kompetenta där människor bygger tillit och relationer.

Ambitionen med detta EU-finansierade projekt var att samarbeta för att utveckla en mötesform och processdesign som stödjer utvecklingen av rika och innovativa samverkansrelationer mellan det civila samhället och den offentliga sektorn. Genom att använda dialog- och medskapande metoder kunde Learning Villages underlätta för deltagare från olika kulturer, sociala bakgrunder och arbetsområden att mötas, utbyta kunskap och idéer och utveckla tillit och samarbetsrelationer.

Projektet har pågått under år 2015–2016. Den internationella projektledningen har bestått av Assist Social Capital (ASC), genom Colin Campbell, Office for Future-Related Issues (OFRI), region Vorarlberg, genom Dr. Manfred Hellrigl samt Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), genom Anna-Karin Berglund. Learning Villages 2016 har finansierats med medel från Europeiska Unionen, Europé for Citizen programme.¹

¹ En Learning Village inom det internationella samarbetet mellan Skottland, Sverige och Österrike arrangerades för första gången 2013 i Skottland. Learning Village togs då fram inom ramen för den årliga konferensen; Social Capital World Forum (SCWF) som grundades 2009 och organiserades av grundarna Colin Campbell (Assist Social Capital, ASC, Skottland) och Dr. Manfred Hellrigl (Office for Future-Related Issues, OFRI, region Vorarlberg, Österrike). SCWF hölls under 2009-2013 som konferenser i Skottland, Österrike och Göteborg, Sverige. 2013 deltog även Anna-Karin Berglund (Sveriges Kommuner och Landsting, SKL) som arrangerande part.

SKL som samarbetspartner och initiativtagare

Norra Hisingen Learning Village 16–17 september 2016 är ett exempel på hur man genom en tydlig mötesdesign och noggranna förberedelser på ett konkret sätt kan utveckla tillit och samverkansrelationer mellan kommun, civilsamhälle och enskilda medborgare. Utvecklingen av socialt kapital, samverkan och medskapande är något SKL vill stödja. Följande kongressinriktningsbeslut för åren 2015–2019 ligger till grund för SKL utvecklingsarbete:

- SKL ska inleda ett systematiskt arbete med att utveckla modeller för långsiktiga hållbara relationer mellan, kommuner, landsting och regioner samt civilsamhällets ideella och idéburna organisationer utifrån att dessa utgör en tredje sektor vid sidan om den kommunala organisationen och aktörerna på olika marknader
- SKL ska stödja medlemmarnas utveckling av medborgardialog och medskapande som en del i styrning och verksamhetsutveckling för ett demokratiskt och socialt hållbart samhälle.

Det finns en rad olika möjligheter för kommuner att bygga relationer och samverka med civilsamhällets organisationer, nätverk och enskilda aktörer. Vi ser allt fler partnerskapsarbeten där kommun och civilsamhällesorganisationer tar initiativ och gör gemensamma insatser för att hantera olika samhällsutmaningar. Allt fler kommuner är i färd att utveckla nya metoder att involvera en mångfald aktörer och organisationer i samverkan.

I och med arbetet inom det internationella samarbetsprojektet *Social Capital and Abundance – Learning together how to create abundant communities (2015–2016)* har vi fått en modell för hur man kan utforma möten och samtalsprocesser som stödjer mellanmänsklig tillit, ömsesidiga relationer och konkreta samarbetsinitiativ mellan kommunen och det civila samhället. Vi hoppas att berättelsen om Norra Hisingens Learning Village 2016 och de erfarenheter som dragits kan tjäna som inspiration och idégivare för fler bostadsområden, stadsdelar, kommuner och regioner hur man konkret kan skapa medskapande samtal och möten.

Hur skapas ett tryggt och livfullt lokalsamhälle?

I detta kapitel sammanfattar vi händelseförloppet under Learning Village Norra Hisingen.

- Vad var det angelägna behovet vi samlades kring?
- Vad upplevde deltagarna?

Här presenteras även delar av vad vi lärde och kom fram till.

Hur kan man skapa ett tryggt och livfullt lokalsamhälle?

Den samlande frågan i inbjudan till Learning Village var **Hur kan vi tillsammans skapa ett tryggt och livfullt lokalsamhälle?** Aktuellt i stadsdelen är en stadsomvandling kring Selma Lagerlöfs Torg med omkring 800 nya bostäder, som på sikt planeras bli upp till 3000 nya bostäder i området, och ett helt nytt torg som kommer börja byggas 2017. För stadsdelsförvaltningen är särskilt bygget av ett nytt stadsdelshus med rum för kultur angeläget. Visionen för huset är att det ska vara öppet och välkomnande. Ett hus som är fyllt av liv och blir en mötesplats som stärker stadsdelen och väver samman det gamla och det nya och möjliggör möten mellan invånare och mellan invånare och stadsdelsförvaltningen. Barn och unga är särskilt viktiga. I ett tidigt skede var fokus för Learning Village att bjuda in till samtal om hur stadsdelshuset kan bli ett hus för alla och fyllt av liv. Men under den förberedande processen växte det fram en insikt om att frågan behövde vara öppnare. Både för att kännas mer angelägen 2016 då huset inte står klart förrän 2019, men också med förståelsen av att huset är en del av lokalsamhället och att det är där vi behöver stärka tillitsfulla relationer och ett klimat av samarbete. Learning Village Norra Hisingens två dagar skulle därför fokusera på att skapa starka och tillitsfulla relationer i stadsdelen mellan människor och mellan människor och stadsdelsförvaltningen.

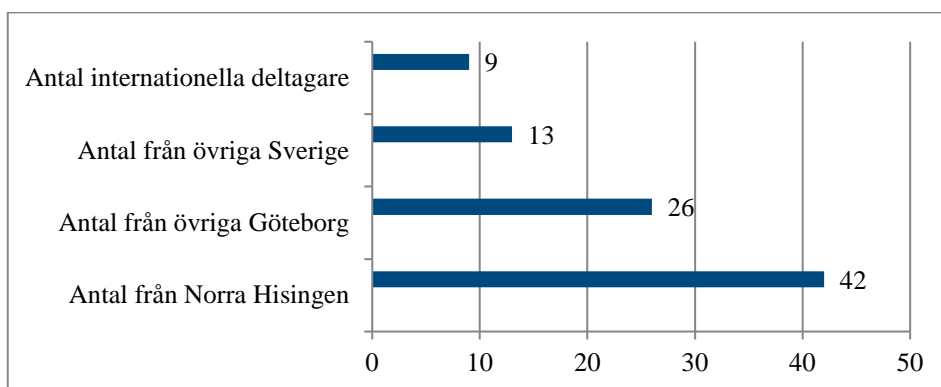
En mångfald människor, organisationer och offentliga företrädare deltog

Learning Village samlade människor från olika grupper: Boende i stadsdelen med engagemang och vilja att vara med och påverka sitt lokalsamhälle. En del av dessa företrädde lokala föreningar, andra kom som enskilda invånare. Från stadsdelen kom också stadsdelsnämndens ordförande samt anställda i stadsdelsförvaltningen. Bland de anställda fanns några högre chefer samt tillträdande stadsdelsdirektören. En del av deltagarna var såväl anställda som boende i stadsdelen. Där fanns också medarbetare och chefer från fritidsgårdar, bibliotek, äldreomsorg och de som jobbar med stadsdelsutveckling och områdesarbete. Det var också en grupp tjänstepersoner från centrala kommunala förvaltningar i Göteborgs Stad samt från andra kommuner från norr till söder. Även några politiker från andra kommuner deltog. Dessutom en forskare och student. Det var

också ett antal internationella deltagare, dels genom projektets samarbetsparter från Skottland och Österrike men även från SKL:s systerorganisation i Danmark.

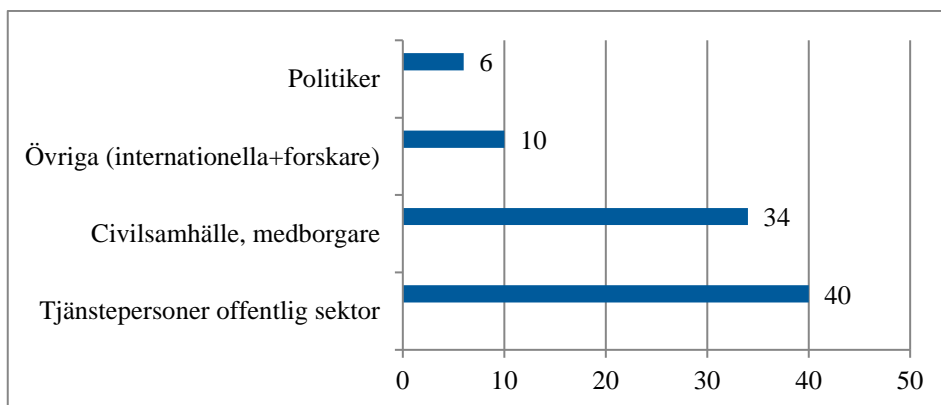
En sammanställning av deltagarna utifrån geografi visar att en majoritet, 42 av totalt 90 anmälda personer bor eller arbetar i Norra Hisingen. En knapp tredjedel, 26 personer, bor eller arbetar i Göteborg medan 13 personer kom från övriga Sverige och 9 personer var från andra länder.

Figur 1: Geografisk uppdelning av deltagarna

Ett annat sätt att redovisa deltagarna är vilken roll eller funktion de kom ifrån. 40 personer arbetar i offentlig sektor. 34 personer deltog som invånare, föreningsmedlem eller på annat sätt från civilsamhället. Sex politiker deltog och 10 personer var antingen forskare eller internationella deltagare.

Figur 2: Deltagarna uppdelade utifrån del av samhället

Vilka förväntningar fanns?

Deltagarna ville fokusera på att skapa och tillsammans skapa relationer mellan medborgare, föreningsliv, kommun och politiker, och utveckla en mötesplats. Många kom till Learning Village för att hitta samarbetspartners för projektidéer och några var dessutom nyfikna på metoderna som skulle användas under dagarna.

Deltagarna pekade ut några särskilt viktiga perspektiv som fokus att ha med i den lokala utvecklingen av Norra Hisingen: barnens perspektiv, att få nyanlända delaktiga, att behålla ungdomar i organisationerna, att arbeta med segregation mellan unga och äldre, att utveckla en säker stadsdel och att komma ihåg att tillitsfulla relationer är basen i ett hållbart samhälle.

”Jag kom hit idag för att jag tycker det är viktigt att vara med och påverka och känna sig delaktig i sitt liv, i sitt närområde och i samhället.”

Jaana Laitala, enskild invånare och deltagare på Learning Village.

”Jag tror på att mötas på det här sättet, att vi alla är på en jämn nivå på en plattform där vi möter politiker, boende, föreningar och olika organisationer. Det här fysiska mötet tror jag är väldigt viktigt för att kunna se och lära känna människan bakom.”

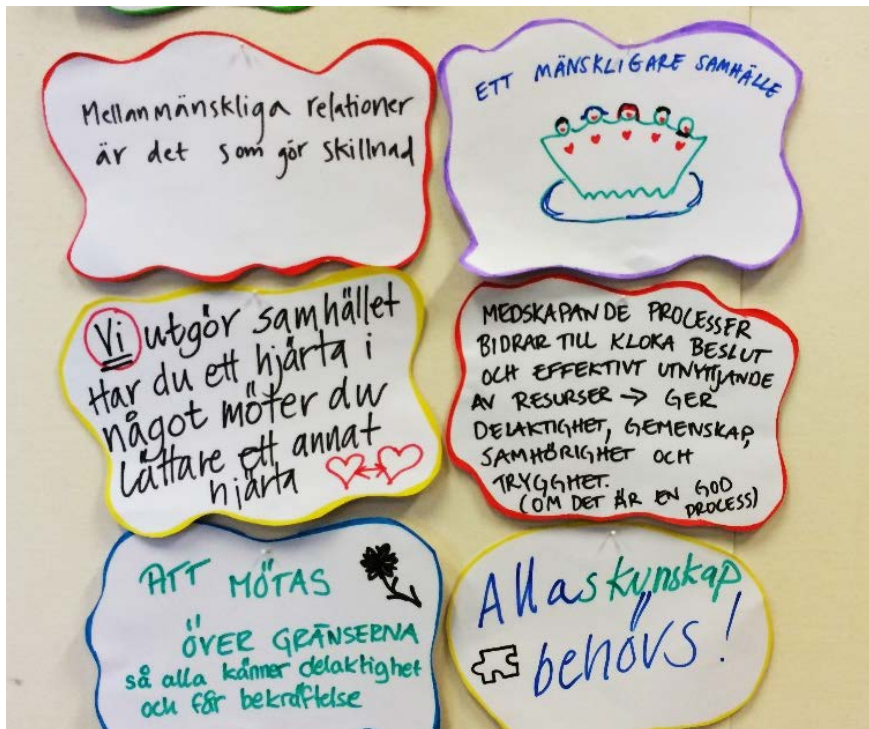
Violetta Velevska, Backa HK.

Deltagarna presenterar sig och sina förväntningar inför Learning Village.

Gemensamma tankar och idéer kom fram via berättelser och samtal

Samtalen och berättelserna som delades under Learning Village's första dag kretsade kring hur vi kan utveckla relationer mellan människor, hur vi skapar tillit, vad som är ett aktivt lokalsamhälle och vad vi behöver för att skapa ett livfullt lokalsamhälle.

Insikter under samtalen samlades i bubblor.

Insiktsinsamling under aktiviteten Cafésamtal.

Här följer några teman och frågeställningar som särskilt lyftes fram av deltagarna²:

- Vi utgör samhället.
- Vi måste mötas över gränser.
- Mellanmänskliga relationer är det som gör skillnad.
- Vi behöver behöva varandra, och att bejaka ett ömsesidigt behov.
- Har du ett hjärta i något, så möter du lättare ett annat hjärta.
- Allas kunskap behövs!
- Medskapande ska pågå hela tiden.
- Det är viktigt att det man gör, bygger på resurser som finns lokalt.
- Ta tillvara på sammanhang. En förutsättning är att tro på att människor själva sitter på resurser och kraft.
- Vi har alla mycket att bidra med.
- Det finns ett ansvar att uttrycka sig, men också att lyssna på andra.
- Vi behöver forum för lyssnande dialog – åt alla håll.
- Det är viktigt att det finns neutrala vuxna i samhället.
- Tänk utifrån gemenskap, samhörighet och koppling
- Viktigt att hitta något gemensamt när man lever många olika människor (på en plats).
- Politiker kan bygga murar, men inte mänskliga kontakter.
- Platser är viktiga! Torg, marknad, sociala mötesplatser & schyssta promenadstråk är infrastruktur som skapar möten.
- Mötesplatser är en förutsättning för att skapa gränsöverskridande relationer.
- Vi behöver mötesplatser som är öppna för alla.
- Öppna mötesplatser skapar möjligheter till en aktiv gemenskap.
- Det krävs mod och fantasi och okonventionellt tänkande.
- Våga släppa makt så vi kan mötas i ögonhöjd.
- Ge inte svaren - ge förutsättningar för möjligheter!
- Var inte rädd för att göra något konkret.
- Se möjligheter istället för svårigheter – vad kan du göra?

² Språket i listan är bearbetat och anpassat till rapportens format.

Hur skapas relationer under en Learning Village?

En Learning Village kan på ett sätt beskrivas som en lägerverksamhet där man är tillsammans från morgon till kväll. Deltagarna samlas kring något som alla känner angeläget och har valt att engagera sig i. Deltagarna äter och fikar tillsammans under två hela dagar. Under dagarna förs samtal i små och stora grupper, i olika konstellationer och även i fördjupade nära samtal genom att dela berättelser med varandra. Formen syftar till att skapa ett tryggt rum där människor känner sig fria att dela erfarenheter med varandra, lyssna, lära och bidra till det som är gemensamt angeläget i lokalsamhället där deltagarna bor och arbetar.

Under Learning Village i Backa kulturhus uppstod många möten mellan människor som tidigare inte mötts. Deltagare som känt misstro och frustration gentemot offentlig förvaltning berättade och blev lyssnade på. Deltagare med stort engagemang för lokalsamhället kunde knyta kontakter med andra med liknande engagemang och tjänstepersoner fick del av invånarens och föreningsmedlemmars berättelser och erfarenheter av att inte känna sig respekterade och tagna på allvar av kommunala förvaltningar.

Deltagare med olika bakgrund och erfarenheter möts.

En uppföljning efteråt visar att deltagare uttryckte att de kände värme och kontakt med varandra. Någon uttryckte att det var starkt berörande att sitta i en liten grupp och dela personliga berättelser med människor en inte känt innan. Deltagare har spontant efteråt sökt upp och hejat på tjänstepersoner på ett sätt som inte förkommit tidigare. Kontakter har tagits efteråt mellan politiker och föreningsmedlemmar samt mellan tjänstepersoner och invånare för att fortsätta samtalet som påbörjats eller för att undersöka möjlighet att utveckla en idé vidare.

10 utvecklingsinitiativ för ett gott lokalsamhälle

14 initiativtagare tog chansen och presenterade sina projektidéer under Learning Village's andra dag. Tio av dessa initiativ ledde vidare till idéutveckling. I mindre grupper fick initiativtagarna hjälp från övriga deltagare att jobba med projektidéerna. Deltagarna bidrog med att ställa frågor, ge nya perspektiv och inspel till projektidéerna. Några projektidéer såg möjligheter och fördelar med att kopplas ihop med andra initiativ och kom därmed att knyta nya samarbetskontakter till sina projektidéer, till exempel mellan idén om streethandbollsplan för spontanidrott och "Pröva-på"-verksamhet, Kreativ verkstad och Mötesplats Backa Brunnsbo, samt Drogfritt Backa och utvecklingen av ett stadsdelshus för alla.

Grupperna Prova-på-verksamhet och Streethandbollsplan diskuterar idéer.

Efter Learning Village planerar stadsdelsförvaltningen att bjuda in dessa till en projektverkstad med möjlighet att fortsätta utveckla projektidéerna tillsammans.

PROJEKT, IDÉ, VERKSAMHET	INITIATIVTAGARE	BESKRIVNING
Kreativ verkstad med koppling till kulturhuset	Jaana Laitala, enskild invånare	Idén är att använda återbruk och återvinning, för att skapa aktivitet för folk som är hemma av olika anledningar. Kreativitet påverkar måendet!
Mötesplats Backa-Brunnsbo	Inga-Lisa Adler, Stadsdelsförvaltningen Norra Hisingen	Snart öppnar Mötesplats Backa Brunnsbo. Hur kan vi skapa den tillsammans? Ska fyllas utifrån behov i området. Plats att sy, hänga, tänka etc. Mötesrum mellan generationer. Det är en tillfällig lokal men det som sker där är inte tillfälligt!
Fortsätta vara en Learning Village även efter 17 september?	Åsa Lorentzi, Stadsdelsförvaltningen Norra Hisingen	Hur fortsätter vi i stadsdelen att skapa möjlighet för fortsatta möten och samtal? Något som håller över tid och skapar relationer och mötesplatser och kultur, så att Learning Village inte bara blir ett event. Vi vill skapa en kultur av medskapande.
Kurser i programmering för barn och unga	Ania Szczeklik, enskild invånare	Barn och unga kan få lära sig använda datorer på ett sätt som är användbart i framtiden. Det ger en känsla av att höra hemma i samhället och skapar kontakter med människor man annars inte träffar, genom ett initiativ som också kan tillgodose framtidens behov.
Pröva-på-verksamhet för barn, kultur- och föreningslivet i samverkan	Ulrika Landin, föreningsstöd, Stadsdelsförvaltningen Norra Hisingen	I samarbete med stadsdelsförvaltningar för kultur och fritid.
Rusta upp streethandbollsplan vid Skälltorpsskolan	Daniel Westerberg, Backa HK	Göra plats för spontanidrott! Det är brist på hallar. Behöver och vill göra något konkret och enkelt NU. Finns mål och asfaltsyta – vi behöver få dit färg och ränder. Finns inte plats för att spontant idrotta handboll.
Entreprenörs-skola för ungdomar	Roland Apell, Familjebostäder	Familjebostäder vill utveckla och skapa entreprenörsskola för ungdomarna i områdena. Jobba ihop med Chalmers, och få hjälp från förvaltningen att skapa plats för ungdomar. Ta vara på kreativitet och öka känsla av ägandeskap och ansvar i det offentliga rummet. Även relationskapande mellan olika aktörer i samhället.
Stadsdelshus med rum för kultur – hur kan vi ha fortsatt dialog kring huset, ett hus för alla?	Anders Andrén, Åsa Lorentzi, Stadsdelsförvaltningen Norra Hisingen	Mötesplatser och en flexibel byggnad. Hur blir det ett hus för alla? Alla verksamheter som ska få rum: scen och teater, bibliotek, infocentrum, medborgarkontor och en demokratisk arena, café, skapa kopplingar till torget, träffpunkt. Bör bygga på det som finns och få med hela Norra Hisingen.
Tillsammans motverka drogmissbruk och jobba förebyggande i Backa	Abdi Salah, föreningen YERA	Hur kan vi tillsammans motverka och jobba förebyggande mot drogbruk i Backa. Skapa relationer och förstärka föreningars aktiviteter.
Tikitut – lokalförankrad turism	Mehmet Yamanlar – Tikitut i Bergsjön	Vi är intresserade av att starta Tikitut – Community Based Tourism i Norra Hisingen. Människor växer i möten med varandra. Detta är ett sätt att skapa möten mellan folk som annars inte möts.

Vad tog deltagarna med sig från Learning Village?

Under Learning Villages avslutning fick deltagarna möjlighet att dela med sig några ord till hela gruppen utifrån frågan *Vad tar jag med mig från Learning Village?*

Här nedan återges några av deltagarnas svar:

Energi	Förhoppningar	Mycket att analysera
Mötas i ögonhöjd	Glädje	Utmaningar
Framtidstro	Spännande fortsättning	Solidaritet
Samtalet	Berättelsens urkraft	Engagemang och kreativitet
Relationer	Bekräftande att folk är lika	Ansikten
Kontakter	och ändå olika	Hopp
Nyfikenhet	Trygg	Insikt
Hopp om framtiden		Ny vänskap

Värde teamet under Learning Villages avslutning.

”Eventet var väldigt lyckat men nu måste det verkligen ske positiva saker utifrån det så man kan leva upp till det som sades och planerades.”

Daniel Westerberg, Backa HK.

”Det här är de första stegen på väg mot något större. Det pågår massa [i vårt lokalsamhälle] men man känner sig inte sedd. Det finns inte den plattformen. Men nu har vi haft den i två dagar och det måste pågå.

Detta är ett litet steg framåt.”

Learning Village Norra Hisingens avslutande ord från Patrick Gladh, ordförande i Norra Hisingens stadsdelsnämnd.

Så här genomfördes Learning Village Norra Hisingen

I följande rapportdel vill vi återge genomförandet steg för steg under Learning Village i Norra Hisingen under två dagar i september då 85 personer var samlade i stadsdelen Norra Hisingen och Backa kulturhus vid Selma Lagerlöfs Torg.

16 september – Learning Village dag 1

Första dagen inleddes med att alla deltagare hälsades välkomna till Learning Village i Backa Kulturhus vid Selma Lagerlöfs Torg i Backa, stadsdelen Norra Hisingen i Göteborg. Patrick Gladh, ordförande i Norra Hisingens stadsdelsnämnd och Åsa Lorentzi, projekt- och processledare Jämlikt Norra Hisingen, framhöll att Learning Village är en plats för att skapa tillsammans, för människor som bor och jobbar i stadsdelen. I september 2017 ska ett nytt stadsdelshus byggas och det ska vara ett hus som möjliggör kultur, delaktighet och utveckling. För att det ska vara allas hus krävs starka och tillitsfulla relationer i stadsdelen mellan människor och mellan människor och stadsdelsförvaltningen – och detta är i fokus under Learning Village.

Därefter presenterades arrangörerna och bakgrunden till Learning Village och det internationella projektsamarbetet som genomförs i tre länder 2016: Skottland, Sverige och Österrike.

Deltagarna inbjöds att sitta i en stor cirkel. Poängen med att sitta i cirkel är att alla kan se varandra och det ger en signal att alla deltar på lika villkor och är delaktiga på en gemensam mötesplats. Genom lärandeperspektivet som Learning Village erbjuder, där vi alla är i lärande, ökar möjligheten till det jämlika mötet.

Patrick Gladh, stadsdelsnämndens ordförande, öppnar Learning Village.

En överblick över dagarna gavs med hjälp av en flödeskarta där tider och illustrationer av de olika passen fanns inritade. Längs med schemat skulle även insamlade perspektiv och insikter tecknas upp och presenteras allt

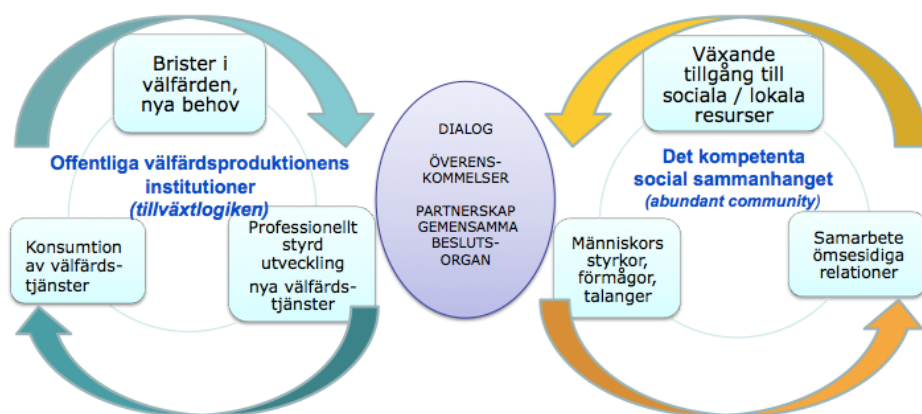
eftersom. För att interagera med och sprida kunskap om det som pågick under Learning Village till personer som inte deltog på plats, uppmanades deltagarna att använda sociala medier genom Facebook och Twitter.

För att göra alla delaktiga och ge deltagarna möjlighet att dela med sig av sina tankar och förhoppningar inför Learning Village så fick deltagarna i cirkeln göra en gemensam incheckning. Det innebar att alla deltagare fick presentera sig och säga några ord om varför man bestämt sig för att delta och även ge uttryck för sina tankar inför dagarna (se sidan 18 för sammanfattning).

Teori, praktik och metoder fungerar i samspel

Efter incheckningen fick deltagarna ta del av de teorier och tankemodeller som ligger till grund för och som varit en inspiration till att skapa Learning Village (se kapitel *Tankemodeller och teorier* i denna rapport).

Figur 3: Offentlig välfärdsproduktion har sin logik - Människor som bygger relationer och gemenskap har sin logik. Kopplingen mellan stad och invånare sker genom dialog, överenskommelser och medskapande.³

Presentationen skedde i tre olika grupper. Deltagarna satt i cirkel och i varje grupp var det en eller två personer från värdteamet som presenterade en modell (se utförligare förklaring av modellen på sidan 36) som kan vara till hjälp när vi ska tänka kring hur vi kan ta till vara kunskap och engagemang i lokalsamhället.

³ Dr. Manfred Hellrigl/Büro für Zukunftsfragen/Office for Future-Related Issues: Deficit/abundance-modell, McNight & Block's bok: "The abundant community". Anna-Karin Berglund/SKL samt Colin Campbell/Assist Social Capital: anpassad modell: Dialog & överenskommelser offentlig välfärdsproduktion/ civilsamhälle

Maria Giuliano och Åsa Lorentzi visar de underliggande tankemodellerna inför Learning Village.

Under teorigenomgången konstaterade deltagare bland annat följande:

- Alltför ofta glöms det bort att tjänstepersoner och medborgare har samma mål. Det måste ske en omfördelning av makt – man måste våga ge makt till medborgarna!
- Många framgångsrika organisationer har startat genom att man har helt enkelt gått till handling. Man väntar inte på att bli inbjuden utan står upp för sitt perspektiv och fokuserar på att agera.
- Ofta ligger fokus på underskottet – på det som saknas i samhället – medan befintliga resurser, styrkor och talanger hos människorna inte tas tillvara på. Det finns ett behov av att utveckla kunskap kring hur vi bygger tillit och utvecklar nya typer av ledarskap som uppmuntrar människor att engagera sig och andra.
- Från förvaltningen är det viktigt att man fokuserar på det som berör människor och ser till att bjuda in med bredd. Återkopplingen och uppföljningen är viktigt, inte minst för att behålla kontinuerlig kontakt.

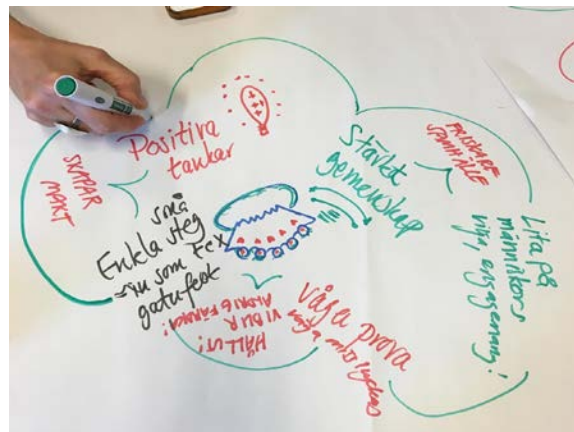
World Cafésamtal om kompetenta lokalsamhällen

I World Café fick deltagarna samtala i mindre grupper utifrån ett gemensamt tema. World café-metoden gick till så att deltagarna inbjöds att slå sig ned vid caféliknande bord som var dukade med skrivark och pennor för 4–5 personer. Några enkla samtalsregler som syftar till att skapa ett inkluderande och kreativt samtal introduceras. Därefter presenterades samtalsämnet *“Vad är ett aktivt lokalsamhälle för dig?”* Efter ca 20 minuter avbröts den första rundan samtal och varje bord uppmanades att välja en ”värd” som kunde stanna kvar vid bordet och återberätta insikter från första rundans samtal. Övriga deltagare uppmanades söka sig till nya bord och samtalskamrater. World Cafésamtal fördes i tre rundor á 20 minuter kring samma tema. På detta sätt kunde den kollektiva kunskapen i gruppen tas till vara.

En stor mängd insikter presenterades från samtalen om **Vad är ett aktivt lokalsamhälle?** Här är några av dessa insikter:

Vad är ett aktivt lokalsamhälle?

- I ett sådant samhälle finns det samarbete mellan civilsamhälle och kommun och man bygger på lokalt engagemang och föreningsverksamhet.
- Det sker gränsöverskridande möten med genuina samtal där man lyssnar på varandra.
- Det finns aktiviteter och lokaler för alla åldrar och barnen är med i dialog.
- Det finns representation och man upplever att det går att påverka.
- Det finns en normmedvetenhet och man jobbar kring det.
- I ett sådant samhälle hanterar man olikheter och bejakar dem.
- Man bidrar med egna resurser och tar initiativ tillsammans med hjälp av offentliga resurser.

En grupp anteckningar under Cafésamtal.

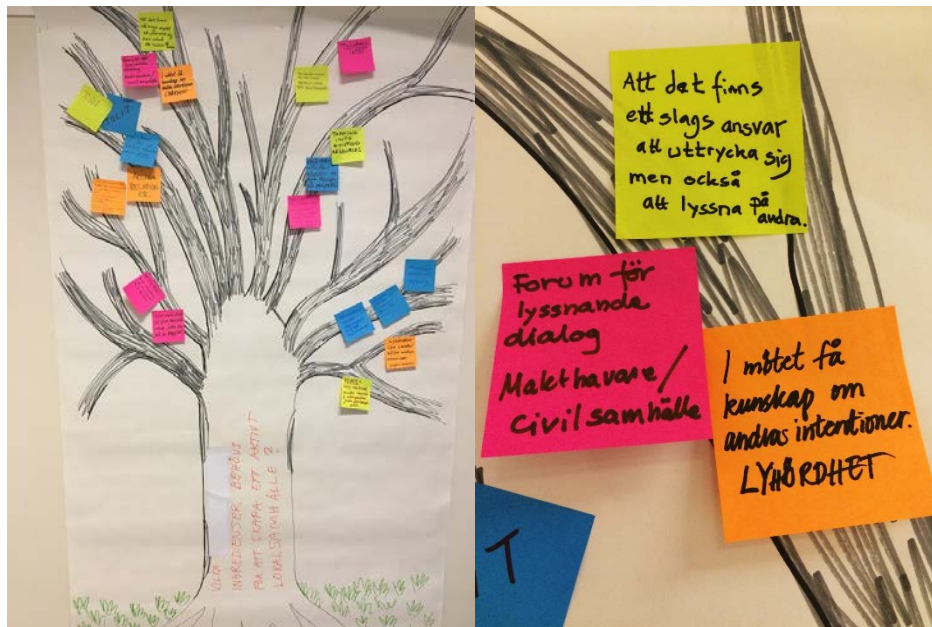
I en nästa samtalsrunda utforskade man frågan om vad som skulle bli positiva effekter. **Vad skulle hända om vårt lokalsamhälle var mer aktivt?** Här följer några insikter från dessa samtal:

Vad skulle hända om vårt lokalsamhälle var mer aktivt?

- Vi skulle ha en mer levande stad med större trygghet och förtroende istället för bevakning.
- Vi skulle ha större kunskap om varandras behov och vara mer måna om vår stadsdel.
- Vi skulle ha en levande demokrati med dialoger åt alla håll. Det skulle finnas möjligheter till riktigt inflytande och man skulle inkluderas men på egna villkor.
- Vi skulle ha en bättre fördelning av resurser och makt.
- Den egna rollen och mandatet skulle vara tydligt och vi skulle prata om "hur" och inte bara "vad".
- Vi skulle leta efter vad vi själva kan förverkliga och känna att det vi gör spelar roll.
- Det skulle finnas en långvarig hållbarhet i vårt lokalsamhälle.

Positivt utforskande samtal i trio-grupper om det aktiva medborgarskapet

Efter cafésamtal om vad som är ett kompetent lokalsamhälle fick alla deltagare möjlighet att dela med sig av en egen berättelse till två andra deltagare. Det skedde genom så kallat positivt utforskande samtal (engelska: Appreciative Inquiry) med syfte att utveckla det som fungerar bra i en verksamhet, i en organisation eller i en situation. Uppgiften till deltagarna var: *Berätta om något som inspirerat dig där du gjort något med andra, som haft betydelse för fler än er själva.* Efter samtalen sammanfattades några insikter kring vilka ingredienser som behövs för att skapa ett aktivt lokalsamhälle. Några valda insikter per grupp samlades på post-it-lappar och delades med alla deltagare på en tankekarta i form av ett träd.

Under passet; Styrkebaserade samtal samlades deltagarnas insikter på ett träd.

Avslut dag 1

Learning Villages första dag avslutades med en gemensam middag med festlig meny tillagad av den lokala restaurangen Gåsen, musik och diktuppläsning av Homeira Tari, verksamhetsledare för *Made in Backa*.

Diktuppläsning av Homeira Tari, verksamhetsledare för Made in Backa.

Kockarna från Restaurang Gåsen.

17 september – Learning Village dag 2

Dagen inleddes med incheckning i stor cirkel och en resumé av dag 1, där en kort videofilm inspelad under gårdagen visades. Syftet med Learning Village upprepades; Att fokusera på att skapa starka och tillitsfulla relationer i stadsdelen mellan människor och mellan människor och stadsdelsförvaltningen.

Storytelling: Att lära tillsammans av berättelser

Dagens första aktivitet handlade om att gemensamt dra lärdom och skapa mening med utgångspunkt i personliga berättelser. Berättandet är mänsklighetens äldsta verktyg för att hantera information, och är fortfarande ett av de mest effektiva sätten att förmedla kunskap.

Under storytelling-passet kunde deltagarna välja att lyssna på olika berättelser och därefter reflektera utifrån några förberedda frågeställningar. Det fanns 4 olika berättelser på temat *Utveckling av ett lokalsamhälle*. Berättarna hade i uppdrag att precis som man sitter vid en lägereld, berätta personligt och självupplevt och utan att bli avbruten under 20–25 minuter. Berättarna hade anvisats var sin avskild lokal i sällskap med var sin berättarvärd som hade i uppdrag att hålla i processen under storytelling-passet. Deltagarna fick själva välja vilken berättelse de ville ta del av och gå till respektive lokal. Utifrån deltagarnas olika bakgrunder och genom lyssnarfrågor skapades olika ingångar till berättelserna.

De tema/frågeställningar som lyssnarna fick i uppdrag att fånga upp i berättelserna var:

1. Berättelse
Vänligen fokusera på tråden i berättelsen:
 - *personer*
 - *händelser*
 - *scen*
2. Processen
Vilka mönster har du upptäckt i historien?
3. Avgörande ögonblick
När inträffade genombrottet/vändpunkten?
4. Tillämpning
Vad kan vi lära oss av den här berättelsen som kan tillämpas i Norra Hisingen?
5. Frågor
Vilka frågor är fortfarande öppna, obesvarade? Vilka frågor är kvar?

Daniel Andersson, utvecklingsledare, social resursförvaltning, Göteborgs Stad, delar sin berättelse med lyssnarna.

De fyra berättelserna var:

Dialog Frilagret som berättades av Daniel Andersson och handlade om dialogen inför ett kulturhus för unga i Göteborg – Frilagret.

Homeira Tari läste sin text från antologin *Vardagens antirasism* och berättade om motgångar på arbetsmarknaden.

Lerums kulturhus som ska förverkligas genom medskapande, berättad av Katrin Trigueros.

Det livsviktiga engagemanget som berättades av Daniel Westerberg och som återges i kort sammanfattning nedan.

Det livsviktiga engagemanget

Daniel från Backa Handbollsklubb berättade om det engagemang som finns bland frivilliga och ideella i den lokala handbollsklubben. Han berättade om de svårigheter som idrottsklubbar brottas med. Svårigheter som gör att de som ideella och frivilligt engagerade nästan ger upp. Det politiska stödet saknas. De frivilliga tar ledigt från sina jobb för att sitta på ett möte som en tjänsteperson strax måste stressa iväg ifrån. Vart är den personen på väg? Kanske ska hen hämta sina barn och följa med till en idrottsklubb i sitt område?

De frivilliga är PT, psykologer, kompisar och oberoende vuxna. Under träningen men också under barnens hela fritid, när de syns på stan, möts på torget eller på promenaden. Deras engagemang har stor betydelse för barnen och ungdomarna av dessa men även andra anledningar. Daniel berättade att idrotten var distraktion och emellanåt en tacksam ursäkt till att inte dras med på andra ibland destruktiva grejer. Andra ungdomar från Daniels område gick inte samma väg. Det är för dessa ungdomar som Daniel lägger sitt engagemang i idrotten. Idrotten är en naturlig mötesplats mellan människor i samhället och en arena där barnen får vara med, en arena där man kan fånga upp och ge alternativa vägar till de som behöver. Ibland kan det vara så enkelt som att bara finnas där.

"Jag vill citera det bästa politiska uttalande jag vet, och det var inte ens en politiker som sa det: 'Jag hade inte sagt någonting, jag hade lyssnat för det har ingen annan gjort' Det är så vi jobbar!"

De deltagare som hade tagit på sig en lyssnaruppgift, fick efter Daniels historia tillsammans med gruppen dela reflektioner och tankar om det de lyssnat på, utifrån de givna frågeställningarna eller helt fritt. Under samtalet sammanfattades att det engagemang som redan finns lokalt, bör tas tillvara på. Istället för att starta något nytt från grunden så bör istället det existerande engagemanget användas för att bygga vidare på. Andra tankar som kom upp var att man behöver involvera medborgarna i granngemenskapen och där vara stöd till de föräldrar som inte kan engagera sig av olika skäl. Ta tillvara på föreningar! Föreningar behöver inte bara bidra utan också hjälp att synas och förutsättningar att växa – det var deltagarnas medskick till arbetet med det nya Stadsdelshuset i Norra Hisningen.

10 projektidéer utvecklades i Pro Action Café: projektverkstad

Den andra aktiviteten dag två fokuserade på kreativa och handlingsorienterade samtal om verkliga projektidéer som deltagarna själva ville ta initiativ till. Syftet var att ge plats för idéer som kunde utvecklas vidare och hitta lösningar på utmaningar förknippade med projektinitiativen. Ett annat syfte var också att främja samarbete och relationer mellan deltagarna.

14 initiativtagare tog chansen att presentera sina projektidéer och tio av dessa deltog i projektverkstaden. Tillsammans med övriga deltagare fick initiativtagarna i ett nästa steg utveckla projektidéerna vidare, genom att bredda perspektiven och få nya insikter. Detta skedde i små grupper under tre samtalsrundor kring följande frågor:

Runda 1) *Syftet – vad är det underliggande syftet?*

Runda 2) *Vad saknas?*

Runda 3) *Vad är nästa steg?*

Samtliga projektidéer presenteras på sidan 15.

Mötesplats Backa-Brunnsbo och Kreativ verkstad, som gick samman, diskuterar idéer.

Här diskuteras hur vi kan fortsätta med dialogen för det nya stadsdelshuset med rum för kultur!

"Hur fortsätter vi att mötas för att bygga relationer och skapa aktiviteter för och med närsamhället?"

Avslutning av Learning Village i Norra Hisingen

Learning Village avslutades med att deltagarna åter blev inbjudna att sitta i en stor cirkel. Först tackades alla deltagare och arrangörer. Därefter fick de lokala representanterna säga några ord och lämna över ”stafettpinnen” till arrangörerna för det kommande Learning Village i Österrike.

Avslutningsvis fick alla ”checka ut” och möjlighet att dela med sig vad de upplevt och vad de tar med sig från Learning Village.

Learning Village-landskapet i över bilden skildrar mötets innehåll från början till slut. Den under bilden visar en modell, bilder samt de projektidéer som processades i projektverkstaden dag 2.

Tankemodeller och teorier

EU-projektet Social Capital and Abundance – Learning together how to create abundant communities 2015–2016 och dess serie om tre internationella Learning Villages utgår från några grundläggande teorier om hur mellanmänsklig tillit, socialt kapital, hållbara samverkansrelationer och kompetenta lokalsamhällen (competent community) kan utvecklas. Följande text sammanfattar de teorier och tankemodeller som inspirerat och ligger till grund för det internationella projektet.

Komplexa frågor

Vi lever i en omvälvande tid där våra gamla system inte riktigt är anpassade för att hantera de komplexa samhällsfrågor som vi ställs inför. Vi behöver helt enkelt ställa nya frågor och jobba på nya sätt för att nå fram till nya hållbara lösningar.

Skillnaden mellan komplexa frågor och enkla frågor, eller komplicerade frågor, är våra möjligheter att snabbt få en överblick över orsak och verkan och hur vi kan skapa en lösningssökande process.

Enkla frågor har en uppenbar relation mellan orsak och verkan och situationen hanterar vi genom att uppfatta – kategorisera – svara. Ofta finns goda och tydliga exempel eller färdiga rutiner, ”bästa praxis”, som vi kan förhålla oss till.

Komplicerade frågor kräver en analys och ofta krävs fördjupad kunskap i specifika ämnen, en expertkunskap, för att uppfatta – analysera – svara. Även om orsak-verkan-relationerna kan vara linjära så är de inte självklara och därför behövs någon som har särskild insikt som kan ge korrekta svar och lösningar.

De *komplexa frågorna* har en relation mellan orsak och verkan som inte kan uppfattas i förväg utan bara ses i efterhand. Processen för att finna svar och utveckla lösningar, kräver därför ett utforskande tillvägagångssätt som utgår från att pröva – uppfatta – svara. Vi vet inte vad som är bästa sättet och lösningen i förväg utan måste utifrån olika perspektiv och intressenter komma fram till möjliga åtgärder som kan testas. Utifrån det kan vi se och lära vad som fungerar bra.

Figur 4: Cynefin-modellen

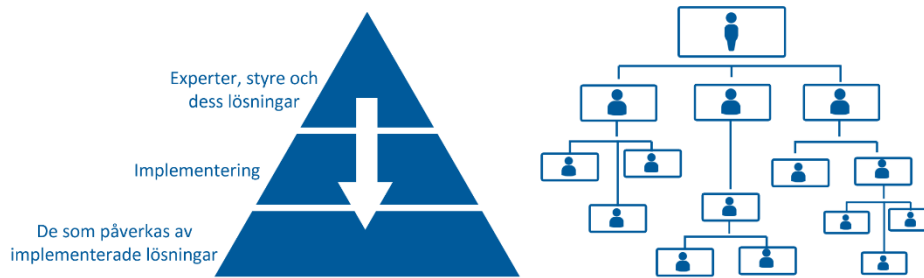
Cynefin-modellen beskriver ett ramverk där det komplexa tillståndet kan särskiljas från enkla/uppenbara tillstånd och komplicerade tillstånd. I cynefin-modellen, figur 4, syns även det *kaotiska* tillståndet och *oordning*. När det är kaotiskt så finns inget samband mellan orsak och verkan på systemnivå. Här måste man agera – uppfatta – svara direkt för att kunna stabilisera situationen, exempelvis vid naturkatastrofer. Oordning råder när vi inte vet vilken typ av orsakssammanhang som föreligger.

Traditionell organisering

Den organisationsstruktur som vi tar för given i större organisationer är hierarkisk och där går instruktion och order uppifrån och ner i organisationen och återrapporteringen sker nerifrån och upp till ledningen igen. Organisationsstrukturens enheter kan liknas vid olika boxar, där ansvarsområden är avgränsade och det finns relativt små möjligheter att jobba utanför sin "box". Att samarbeta horisontellt mellan olika enheter är också svårt och vi är bara sammanlänkade via en gemensam överordnad enhet. Den här traditionella typen av organisering har en mekanisk, linjär och hierarkisk struktur.

Strategisk kunskap, information och instruktioner om agerande inom detta system förväntas komma uppifrån. Experter hittar lösningar som sedan ska implementeras på dem som lösningarna är till för. Strukturen fungerar väl för att vidmakthålla stabilitet, förutsägbarhet och status quo. I den här strukturen blir de som ska påverkas av något också relativt passiva. För enkla och komplicerade frågor/situationer fungerar det hierarkiska styret ganska bra. Det finns ett orsak-verkan-förhållande som är mer eller mindre synligt och som experter kan ta sig an.

Figur 5: Hierarkiskt ledarskap och hierarkiskt strukturerad organisering

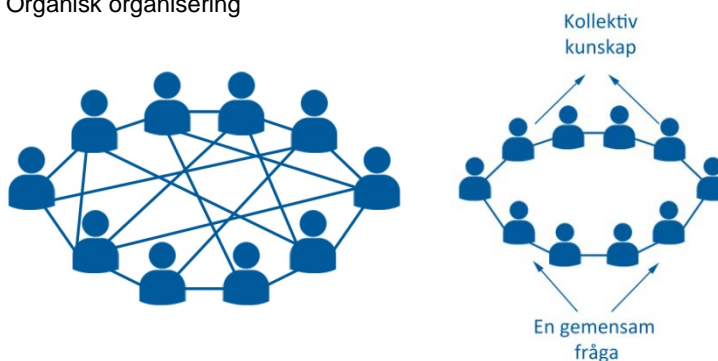
För att hantera komplexa frågor är dock det hierarkiska systemet otillräckligt. Uppifrån- och nedperspektivet visar sig svagt i att hantera och lösa komplexa situationer och samhällsproblem där förmågan att utforska en mångfald av perspektiv och behov i analysen är central.

Organisk organisering och levande system

I verkligheten befinner vi oss även i levande system där samband och relationer är mycket mer komplexa och dynamiska än vad det hierarkiskt strukturerade systemet låter återspegla. Levande system har ett organiseringsmönster som utgår från ett gemensamt behov, en angelägen fråga eller syfte och utvecklar en organisk organisering och ledning.

På grund av frågornas komplexitet så behöver vi fånga upp olika perspektiv och sätt att tänka kring frågor. Vi behöver samverka över gränser och ta vara på de olika styrkor som finns hos individerna inom en organisation. Ett ledarskap inom ett sådant system handlar om att ställa relevanta frågor som för organisationen framåt, att skapa mötesplatser för meningsfulla samtal och handlingsrum för att experimentera och testa olika lösningar. En behövs utrymme för olika perspektiv att synliggöras och där vi utgår från de inneboende styrkorna inom organisationen.

Figur 6: Organisk organisering

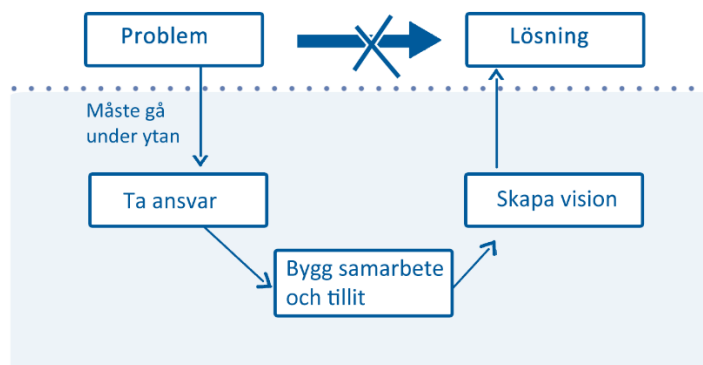
Cirkelmodellen hjälper oss att visualisera en sådan struktur. Cirkeln visar på vårt gemensamma sammanhang och hur vi tillsammans bär på en kollektiv kunskap med många infallsvinklar till en komplex fråga. I figuren ovan representeras ledarskapet av en gemensam fråga som samlar organisationens parter och som möjliggör hela strukturen.

Från problem till lösning

Att gå direkt från problem till lösning är inte alltid möjligt. *Ibland* är det såklart möjligt när vi ser en uppenbar lösning eller med expertkunskap har ett svar, och då är givetvis den vägen rekommenderad att gå. Men komplexa frågor har ingen på förhand självklar lösning – för då skulle den inte vara komplex. Vi måste istället gå under ytan om vi ska lyckas tackla problemet och förstå vad som faktiskt felar eller saknas/påverkar/är orsak. En större bredd och mångfald av perspektiv behövs också för att se den större bilden, helheten.

Det första steget är att bjuda in en mångfald av aktörer som kan tillföra fler perspektiv och bredare ansvarstagande för situationen och den önskade förändringen. Ansvarstagandet handlar om att ta makten över en önskad förändringsprocess. Det handlar också om att bredda ansvaret och involvera fler människor. Steg nummer två är att bygga relationer genom samarbete med andra som också vill finna en lösning på den komplexa frågan och skapa en förändring. I detta skede är tilliten gentemot de andra i processen avgörande och måste ges utrymme för att utvecklas. Genom denna process kan en gemensam vision skapas som kan vägleda det gemensamma arbetet. Utifrån detta kan lösningar utvecklas.

Figur 7: När vägen från problem till lösning behöver gå via medskapande

Det här arbetssättet kan ses som kostsammare och mer tidskrävande än den snabba problem → lösning-modellen. Men om frågan är verkligt komplex kan det visa sig mycket mer effektivt att ge tid till att skapa en större gemensam förståelse för en situation och bygga den struktur där flera aktörer tar del i lösningsprocessen och utvecklar ett gemensamt ansvarstagande. Kanske i just komplexa frågor är detta det mest effektiva arbetssättet?

Från fokus på brister och underskott till att ta vara på lokal rikedom och mänskliga resurser

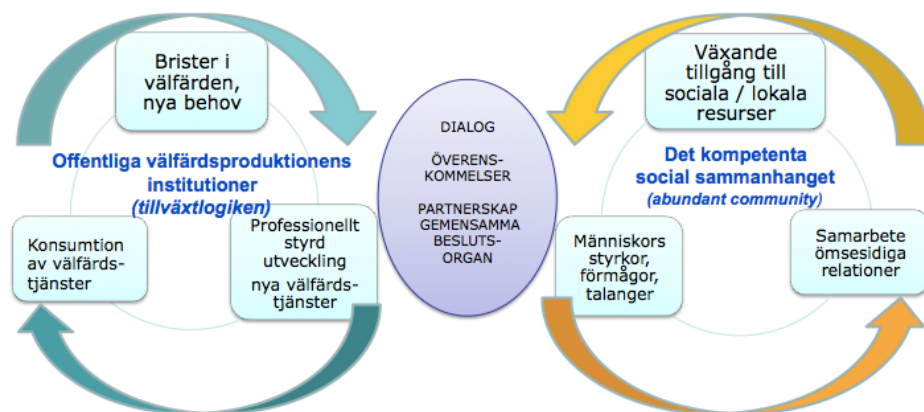
Det förhållningssätt som dominerar förändringsprocesser utgår vanligen från att det finns en brist, ett underskott som ska fyllas. Vi utgår från vad som är dåligt eller vad som saknas och vi söker hitta en lösning genom att anlita en yrkeskunnig, forskare eller expert som får i uppdrag att ta

fram en ny produkt eller tjänst som senare ska konsumeras av de behövande. Ofta leder detta till att nya brister och behov kan identifieras. Jämför med teknologins utveckling, där snabbare och mer avancerade produkter föder ett behov av ännu snabbare och avancerade produkter. Vårt behov av ny teknologi kan endast fyllas av att en ny produkt utvecklas som vi kan konsumera. Det här förhållningssättet är baserat på en ekonomisk modell som effektivt utvecklar institutioner och organisationer som grundas i tillväxt som bärande princip, men som samtidigt hela tiden kräver mer resurser och energi.

Den offentliga välfärdsproduktionens institutioner grundas också i en sådan tillväxtlogik. Det sker då vi behandlar välfärdsutmaningar som komplicerade frågor där expertisen, forskning och professionell kunskap förväntas leverera nya lösningar som medborgaren kan konsumera.

Underskottsmodellen kan dock inte erbjuda produkter för alla grundläggande behov. För att vi ska må bra, känna välbefinnande och meningsfullhet behöver vi en annan typ av välfärd som bara kan utvecklas genom ömsesidiga relationer till medmänniskor. En produktbaserad hälso- och sjukvård behandlar de symptom som uppkommer när vi inte förmår att underhålla dessa grundläggande mellanmänniska behov av relationer.

Figur 8: Offentlig välfärdsproduktion har sin logik - Människor som bygger relationer och gemenskap har sin logik. Kopplingen mellan stad och invånare sker genom dialog, överenskommelser och medskapande ⁴

Om vi ska utveckla resursstarka gemenskaper och kompetenta lokalsamhällen så kan vi inte bara behandla symptom på problem, utan vi måste även förebygga orsakerna genom att fokusera på vad vi redan har och kan utveckla. Vad kan vi i vårt samhälle erbjuda? Vilka är våra inneboende talanger och styrkor som vi människor bär på? Om vi lyckas identifiera människors förmågor och bygga tillit och ömsesidigt utbyte med andra inom vårt lokala samhälle så skapar vi en lokal resursrikedom som ger oss kapacitet till handling och förändring. (engelska: abundance) Att bygga tillitsfulla relationer förutsätter tillåtande samtal och möten där

⁴ Dr. Manfred Hellrigl/Büro für Zukunftsfragen/Office for Future-Related Issues: Deficit/abundance-modell, McNight & Block's bok: "The abundant community". Anna-Karin Berglund/SKL samt Colin Campbell/Assist Social Capital: anpassad modell: Dialog & överenskommelser offentlig välfärdsproduktion/ civilsamhälle

människor känner sig lyssnade på, sedda och bekräftade för att utbyte i ömsesidiga relationer kan utvecklas. Då förmår vi tillvarata mångfalden av personligheter, kunskaper, talanger och styrkor och möjliggör tillskapande av ett kompetent lokalsamhälle.

En lokal resursrikedom som ger kapacitet till gemensam handling och förändring hör ihop med socialt kapital. Socialt kapital kan beskrivas som en form av ekonomiskt och kulturellt kapital inom vilket de sociala nätverken är centrala. Ömsesidighet, tillit och samarbete är förutsättningarna för denna utveckling där den gemensamma nyttan är drivkraften. Bo Rothstein, professor i statsvetenskap, sammanfattar att ”på den individuella nivån är socialt kapital summan av antalet sociala kontakter multiplicerat med kvaliteten på förtroendet i dessa relationer”⁵.

Genom att utveckla den lokala resursrikedomen och socialt kapital, skapas aktiva medskapande människor och kompetenta lokala samhällen som äger makten till sin egen förändring och positiva utveckling. Att enbart fokusera på expertlösningar för det som saknas och utgör underskott i samhället, det tenderar att göra människor till passiva konsumenter. Det tränger undan möjligheter för ett system där en lokal resursrikedom kan växa. I vårt samhälle är det en viktig utmaning att klara att kombinera och balansera dessa två system genom ömsesidighet, dialog, samarbete och medskapande.

⁵ Rothstein B., (2003). Socialt kapital och Sierra Madres skatt. I Sören Holmberg och Lennart Weibull (red), Fåfångans marknad. SOM universitet: s. 239

Design, planering och förberedelser

Följande kapitel ger en beskrivning av design, planering och förberedelser inför Learning Village Norra Hisingen samt för EU-projektet i sin helhet.

Syfte och målsättning med Learning Village

Learning Villages syfte är tvådelat:

(1) Den ena delen innebär att gemensamt skapa en plats för lärande kring socialt kapital. Det sker genom att skapa en trygg plats för samtal (trygg container) inom vilken den kollektiva kunskapen kan utvecklas. Därinom identifieras hur man bygger tillit, gemensamt ansvarstagande och ägandeskap och ömsesidiga relationer.

(2) Den andra delen är att utveckla och stötta nya samarbetsinitiativ och projekt som skapar och stärker hållbara och kompetenta lokalsamhällen. Under Learning Village i Norra Hisingen initierades 14 olika reella projektidéer varav 10 vidareutvecklas med stöd av deltagarna i en medskapande process.

Genom att utveckla mellanmänsklig tillit, socialt kapital och samverkansrelationer inom en Learning Village så kan både materiella och immateriella värden och produkter utvecklas som i sin tur bidrar till utvecklingen av hållbara och kompetenta lokalsamhällen. Det sker då människor från samhällets olika sektorer, lokala deltagare såväl som nationella och internationella, får tillfälle att mötas i en trygg miljö och föra angelägna samtal där man genom en strukturerad process tillsammans kan uppleva hur gemensamma insikter och kunskaper växer fram.

Mötesformen Learning Village

En Learning Village syftar till att vara en trygg mötesplats för angelägna samtal. Under Learning Village är ambitionen att alla deltagare ska bli sedda och lyssnade på för att på så sätt ta till vara allas erfarenheter och kunskaper. Mötesstrukturen är utformad för ömsesidigt utbyte mellan deltagare. Varierade samtalsformer bidrar till att mångfalden tankar och idéer tas till vara. Mötesstrukturen får också sidoeffekten att de som kanske under gängse former har möjligheten att dominera möten med sina åsikter, under Learning Village har betydligt svårare att ”ta över” mötet.

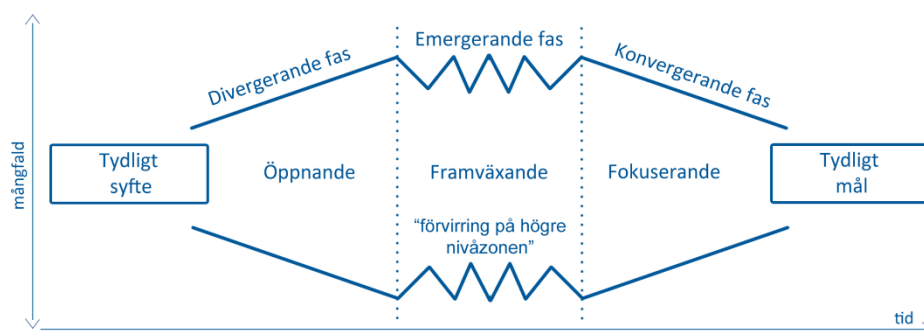
Ambitionen är att deltagarna ska ges rika möjligheter att få syn på varandra och mångfalden perspektiv, tankar och idéer. Mötesformen vill stimulera till att som enskild våga berätta om det som är betydelsefullt och angeläget; att få möjlighet att dela sina erfarenheter, samarbeta med andra, bli inspirerad och slutligen inspirera andra för positivt utvecklingsarbete i respektives lokalsamhälle. Under en Learning Village är fokus på att jobba gränsöverskridande och medskapande. För att förverkliga det i

praktiken används dialog- och medskapandemetoder som *Cirkeln*, *Café-samtal* (World Café), *Positivt utforskande samtal* (Appreciative Inquiry), *Att lära sig tillsammans av berättelser* (Storytelling & collective story harvesting) och *Projektverkstad* (Pro Action Café).

Mötesprocessen

Learning Village designas med utgångspunkt i att det är fråga om en komplex situation där en mångfald av deltagare och perspektiv är samlade för att arbeta tillsammans i en utforskande process. Processen har tre faser:

Figur 8: Utforskande process

Den *divergenta fasen* inleds med att deltagarna samlas kring ett tydligt och gemensamt syfte. Syftet och det gemensamma behovet utgör själva motivet för att man har samlats och det skapar en kollektiv färdriktning. Under den divergenta fasen öppnas huvudfrågan upp, som t.ex. *Varför är det viktigt att bygga relationer mellan stad och medborgare? Vad är ett rikt lokalsamhälle för mig? Vad är ett kompetent lokalsamhälle för oss i vår stadsdel?* Idéer och tankar lyfts. Mångfalden perspektiv på frågan berikar. Den första fasen måste få ta tid.

Under fas två, den *emergenta fasen* växer nya idéer och lösningar fram genom att förståelser vidgas och andras perspektiv inkluderas. Det kan upplevas som bitvis kaotiskt när utforskandet i gruppen tar olika banor och det uppstår förvirring om idéer och lösningar. Under den emergenta fasen är det viktigt att inte hålla för hårt i gamla för-givet-tagna sanningar utan att vara lyssnande och öppen inför alternativa synsätt.

I den tredje och avslutande *konvergenta fasen* börjar lösningarna ta form och vägval blir tydliga. Nu handlar det om att utvärdera alternativ, fatta beslut om vilken lösning man ska satsa på och strukturera arbetet vidare på ett målinriktat sätt.

”Processer tar tid. Dra inga förhastade slutsatser.”
 – Collin Campbell, arrangör av Learning Village 2016

Att utveckla ett projekt - projektverkstad

Att utveckla en idé kan ske på många sätt. Denna skiss på en projektutveckling kan användas som ett abstrakt eller reellt stöd i alla projektprocesser, från att skapa ett möte, starta en lokal förening till att arrangera en Learning Village. Principerna är de samma både för civil organisation som för offentlig sektor.

1. **Känna behovet**
Vad är behovet? Vems är behovet? Vad är det underliggande drivkrafterna?
Ringa in personer med samma behov – starta/skapa en grupp.
2. **Stanna upp vid syftet**
Varför är frågan angelägen? Vad är det önskade läget vi vill uppnå?
3. **Bjud in**
Vilka är mer berörda? Vilka behöver vi ta hjälp av? Vilka perspektiv är viktiga att lyssna på?
Vilken är den brinnande/angelägna frågan som vi samlas kring?
Hur blir det lockande för de som ska vara med vid första träffen?
Fundera på design av process och möte. Ett möte eller en process ska inte vara för komplicerad.
4. **Mötas!**
Vem tar på sig värdskapet? Hur ger vi plats till andra personer och perspektiv som deltar? Bra att inte vara ensam om värdskapet.
Synliggöra det som kommer fram. Hur kan man visa insikter?
5. **Skörden**
Gå till ursprungsfrågan, vilka behov och aspekter vill vi få fram? Såväl materiella som immateriella värden.
Vi måste planera från början, bereda jorden, tänka igenom vad vi sår, hur processen ska genomföras, samt vad vi vill skörda och vad vi ska använda skörden till.
6. **Agera**
Gå till handling – nu är det dags att göra något konkret (men inte förrän nu)!
7. **Reflektera och lära – tillsammans**
8. **Håll blicken på helheten, hela processen från ax till limpa!**

Metoder för att ta tillvara skörden - resultaten

För att ta till vara resultat och insikter från Learning Village så planerades arbetet att skörda resultaten utifrån flera behovsnivåer och intressenter: (1) individ (2) Learning Village Norra Hisingen (3) lokalsamhälle (4) metanivå - EU-projektets lärande

Figur 9: Schema för skörd

Nivå	Central fråga	Metoder och produkter
 Metanivå	Vad är relevant på lång sikt? Hur bibehålls och sprids kunskap vidare?	Lokala projekt Utrymme för medskapande. Rapport, "verktygslåda" och metodutveckling
 Lokalsamhälle	Hur kan vi kommunicera ut till våra respektive lokalsamhällen?	Idéer och insikter till och för egna projekt. Social media.
 Learning Village	Vad pågår här och nu? Hur fånga vad som pågår och sprida till deltagarna under eventet?	Insikter samlade i bubblor och uppdatering av flödet. Korta videos från dagarna.
 Individ	Det personliga engagemanget - Hur kan deltagarna bevara det som de lärt sig/reflekterat över?	Möjligheter för nätverkande. Personlig dagbok/anteckningar.

Lokalt värdskap och mångfald av perspektiv och deltagare

För att en Learning Village ska vara relevant och meningsfull för lokalsamhället så arrangeras det i partnerskap med ett lokalt värdskap bestående av offentliga företrädare och civilsamhällesföreträdare. Sveriges Kommuner och Landsting som EU-projektets svenska part bjöd in stadsdelsnämnden Norra Hisingen i Göteborgs Stad, som beslutade att tacka ja till att utgöra det lokala värdskapet för en svensk Learning Village.

Under förberedelserna inför Learning Village i Norra Hisingen togs fokus för Learning Village fram vilket även kom att utgöra rubriken i den inbjudan som sändes ut: **Hur kan vi tillsammans skapa ett tryggt och livfullt lokalsamhälle?** En annan viktig del av förberedelserna var att identifiera vilka målgrupper man ville rikta inbjudan till. När det gäller målgrupper så bygger idén om Learning Village på insikten att om man vill finna lösningen på en komplex frågeställning så är det en styrka med en mångfald av perspektiv och deltagare med olika bakgrund och som representerar olika delar av samhället som medverkar.

En serie förberedande träffar med förvaltning och civilsamhällsföreträdare ledde fram till formandet av ett lokalt värd-team som förberedde sig genom att delta under Learning Village i Glasgow april 2016. I planering och förberedelser ingick därefter att utforma inbjudan samt mobilisera lokalsamhället genom en större introduktionsträff och sedan mindre drop-in träffar, cykelmobilisering, nätverkskontakter och snöbollsmetoden, Facebook, foldrar, artikel och annons i lokaltidning, samt affischer. Det lokala värdteamet utökades efter Learning Village i Glasgow med fler företrädare från olika delar av lokalsamhället. Detta team blev de som skulle fungera som värdar för Learning Village i Norra Hisingen.

Så fungerade värdskapet under Learning Village

Learning Village i Norra Hisingen den 16–17 september 2016 föregicks av en planeringsdag för den internationella projektledningsgruppen och den lokala projektledningen (13 september) då en struktur skapades. 14 – 15 september ordnades förberedelsedagar där hela Learning Village värdteam deltog. Syftet med dessa dagar var att involvera värdteamet och skapa en förståelse för Learning Village och de tankar och teorier som ligger till grund. Dagarna fungerade också som en utbildning i att vara värd för medskapande möten. Deltagarna i värdteamet tilldelades ansvarsuppgifter, varav några var värdskap för en specifik aktivitet under Learning Village. Andra uppgifter var ansvar för grundläggande förutsättningar som lokal, möblering, mat och estetisk miljö. Testrundor av alla aktiviteter genomfördes för att förbereda deltagarna i värdteamen, som i de flesta fall genomförde dessa aktiviteter för första gången i skarpt läge under själva Learning Village.

Figur 10: Översikt Learning Village Norra Hisingen 13–17 september

[1: Cafésamtal (Context Café) 2: Styrkebaserade samtal (Appreciative Inquiry)
3: Att lära sig tillsammans av berättelser (Storytelling) 4: Pro Action Café]

Ansvarsfördelning, uppgifter och funktion:

Projektledningsgrupp: ASC, OFRI och SKL.⁶ Är sammankallande och har det yttersta ansvaret för eventet och arrangörer av samtliga Learning Village inom SCWF 2016.

Lokala initiativtagare: tjänstepersoner från Göteborg Stad och civilsamhällesföreträdare och boende i Norra Hisingen stadsdel. Är värdar på lokala platsen och har formulerat fokusfrågan; *Hur kan vi tillsammans skapa ett tryggt och livfullt lokalsamhälle?*

⁶ ASC: Assist Social Capital, genom Collin Campbell; OFRI: Office for Future-Related Issues, region Voralberg, genom Dr. Manfred Hellrigl; SKL: Sveriges Kommuner och Landsting, genom Anna-Karin Berglund

Learning Village värdteam: Det lokala värdteamet tillsammans med gäster från de lokala teamen i Skottland och Österrike. Är värdar för planering och genomförandet av aktiviteter och praktikaliteter under Learning Village.

Deltagare: Alla de som deltog under Learning Village.

Allmänheten och följare på distans: De som inte var närvarande på Learning Village men följde och tog del av resultat via deltagare och/eller sociala medier.

Att tänka på – våra erfarenheter

Till dig som blir inspirerad att skapa en Learning Village vill vi berätta om våra lärdomar och om vad som kan vara bra att tänka igenom inför satsningen. Följande erfarenheter och lärdomar bär vi med oss vad gäller Learning Village som mötesform.

Beslutet att genomföra en Learning Village bör ses som en ekonomisk och resursmässig investering i lokalsamhället. Beträktad som en sådan långsiktig satsning är det viktigt att noggrant tänka igenom och kalkylera för personella resurser och omkostnader för planering, förankring i kommunorganisationen och civilsamhälle, utbildningsdagar för personer som ska ingå i Learning Village's värsteam samt kostnader för lokaler och förtäring under själva genomförandet. Under design och planeringsfasen vill vi dessutom understryka vikten av att skapa en plan för hur deltagarnas engagemang, lärande, ansvarstagande, och samverkansinitiativ som utvecklas under Learning Village kan tas tillvara i det långsiktiga arbetet för ett aktivt och kompetent lokalsamhälle i samverkan med civilsamhället.

Learning Village om den förbereds noggrant och genomförs väl, så bidrar mötet till mellanmännisklig tillit, ömsesidighet och gemenskap som utvecklas när människor har möjlighet att samtala på djupet och se gemensamma värden och möjligheter. Det fungerar väl i att skapa en trygg samtalsmiljö där människor och grupper med olika bakgrund kan känna sig välkomna, sedda, lyssnade på och inkluderade.

Learning Village kan genomföras i större eller mindre grupp och det bör kunna genomföras med gott resultat såväl som ett endagsmöte likväl som ett flerdagsmöte. Mötet behöver dock innehålla en genomtänkt process som startar med att synliggöra alla deltagare och deras förhoppningar. Det bör fortsätta i öppna utforskande samtal i mindre grupper och i fördjupande undersökningar av gemensamma värden, medskapande förhållningssätt och praktiska erfarenheter som leder fram till att deltagare presenterar utvecklingsidéer och som utmynnar i planering av konkreta projekt.

Learning Village-modellen har potential att bidra till såväl att skapa nya, som att stärka etablerade samverkansrelationer mellan stadsdelen/ kommunen/ landstinget och civilsamhället och enskilda invånare.

Förutsättningar för att en Learning Village ska upplevas meningsfull och locka deltagare är att det är en uppriktig och seriös intention, en välformulerad angelägen fråga och ett reellt behov av medskapande samtal och samarbete från såväl kommunens sida som från civilsamhällets sida. Den angelägna frågan kan användas i inbjudan och under själva mötet för att fånga deltagarnas uppmärksamhet och vidmakthålla fokus.

Genomförande av Learning Village-mötet behöver förankras politiskt genom ett uppdrag till förvaltningen samt beslut om tilldelande av resurser för planering, genomförande och uppföljning. Projektgruppen som ska stå för planering, förberedelser, genomförande och uppföljning behöver

få tid och resurser till att göra ett gott jobb. Learning Village-mötet behöver accept i förvaltningsledning samt ha engagerade tjänstemän inom berörda verksamhetsområden, som ingår i en projektgrupp.

I uppdraget att genomföra Learning Village bör ingå en plan och resurser för hur resultatet ska tas om hand i förvaltning och av politiken. Optimalt ingår Learning Village-mötet som en del i ett större program för samarbete med civilsamhälle och invånare. Learning Village-mötet behöver förankras i civilsamhällesorganisationer samt ha engagerade personer som ingår i projektgruppen med mandat att planera och förbereda LV.

Learning Village-mötet föregås av förberedande möten om teori, processdesign och samtalsmetoder som introduceras för berörda i kommunen och civilsamhället. Det lokala team som ska vara värdar och facilitera LV-mötet behöver bestå av såväl personer från kommunen som civilsamhället som tillsammans får träning och, precis som under en generalrepetition öva sig i att genomföra LV-mötet från början till slut. Inbjudan till Learning Village riktas till människor och organisationer som berörs av den angelägna frågan och som har anknytning till den lokala miljö/kommunen genom boende, arbete eller lokalt engagemang. Det är viktigt att deltagandet är ett personligt val och att samtliga närvarande inte känner sig pliktskyldigt närvarande utan deltar frivilligt, såväl offentlig anställda, civilsamhällesföreträdare som enskilda personer. Learning Village-mötet vinner fler deltagare genom att genomföras under helg eller kvällstid då människor är lediga och har möjlighet att delta.

Särskilda utmaningar

Erfarenheten visar att det finns svårigheter att skapa förståelse för ett två-dagarsmöte och att ta människors tid i anspråk. För anställda krävdes att jobba en lördag och viss kvällstid. För medborgare fanns det i flera fall en svårighet att komma loss och delta en hel fredag. Två dagar är lång tid.

Behovet av kontinuitet i en lång process som Learning Village utmanas av att människor kan byta jobb; stor arbetsbelastning i verksamheter; att unga inte har faktiskt tid på grund av till exempel skolarbete.

Det finns en kulturkrock och ovana att arbeta mer relationellt och mobiliserande - jämfört med den gängse offentliga förvaltningen där man jobbar hierarkiskt och människor tilldelas uppdraget att delta.

Det krävs tid och en förändring i synen på tjänstepersonens roll. Här finns ett ökat behov att möta medborgare både på annan tid än kontorstid och med ett förhållningssätt som är mer jämbördigt, i ögonhöjd.

Ett dilemma som framkom under Learning Village i Norra Hisingen var att finna balansen mellan det lärande och tillitsbyggande momentet. Det vill säga det långsamma processinriktade arbetet att bygga tillit å ena sidan, och det praktiskt resultatnriktade ambitionen att genomföra projektidéer i lokalsamhället.

Relationsskapandet och uppbyggnaden av tillit uppfattades bland några att det fick allt för stort fokus då de kände en otålighet och önskan att snabbare gå från samtal till handling och skapa aktiviteter. En utgångspunkt med Learning Village-mötet är att det behövs avsättas tid för att

bygga relationer. Med Learning Village fanns en medveten avsikt att ge plats för även de som känner frustration och misstro, liksom valet av arbetssätt i syfte att skapa ett tryggt rum för tillitsskapande samtal. En annan insikt är att det är genom att våga befinna sig i den osäkerhet som det kan skapa då människors olikheter och ståndpunkter möts, då människor ger uttryck för oro och misstro, som trygga relationer kan växa fram. Det kan uttryckas så här:

”Alla gillar lärande och utveckling men inte när det äger rum. Det handlar om att våga stanna i skavet.”

Mary-Alice Arthur, processledare och storytelling-expert

En konkret och mycket viktig lärdom är att inbjudan ska riktas till människor som är berörda av den angelägna frågan och som har anknytning till platsen och kommunen. Det är också viktigt att andelen offentliga deltagare står i proportion till andelen civilsamhälles-organisationer och enskilda medborgare. För att ge en kritisk bild av vårt lärande i detta avseende så kom deltagarna till Norra Hisingens Learning Village med väldigt olika förväntningar. Många deltagare kom för att lära om Learning Village-metoden och sökte mer tid för kritisk reflektion om metoden och arbetssättet. Samtidigt som andra var där för att genuint samtala om sin lokala vardag i Norra Hisingen, bygga nätverk och berätta om sitt engagemang och kanske sitt missnöje. De senare hade ett behov av att få mer tid och rum att berätta och bli lyssnade på om verkligt angelägna frågor i vardagen.

Svårigheterna vi erfor under mötet berodde till stor del på missbedömningen vilka målgrupper som inbjudan skulle riktas till. Det resulterade i en obalans i andelen utifrån kommande deltagare, lokala tjänstepersoner och personer från det lokala civilsamhället/enskilda medborgare. Några uppfattade att det därför blev för mycket förvaltningsfokus på det som primärt skulle vara till för lokalbefolkningen och lokalsamhället Norra Hisingen. Några ställde sig undrande inför att Learning Village även var ett tillfälle för det lokala teamet att praktisera sina nyvunna kunskaper kring att vara värdar för en Learning Village-process.

Referenser och kontaktuppgifter

Intresserad av att veta mer, eller att arrangera en Learning Village?

Kontakta oss gärna:

Projektledare i SKL:

Anna-Karin Berglund, tfn. +46 8 452 79 26, +46 70 272 79 26 anna-karin.berglund@skl.se SKL: <http://skl.se/>

Projektledare i Göteborg/Norra Hisingen:

Åsa Lorentzi, tfn. +46 31 366 89 20, +46 70 699 03 70

asa.lorentzi@norrahisingen.goteborg.se

Internationella projektpartners:

Skottland: Collin Campbell, Assist Social Capital (ASC):

<http://social-capital.net/>

Österrike: Dr. Manfred Hellrigl, Office for Future-Related Issues (OFRI):

http://www.vorarlberg.at/english/vorarlberg-english/environment_future/officeforfuture-relatedis/officeforfuture-relatedis.htm

Att stärka tillit och medskapande mellan kommun och medborgare

Dokumentation från Learning Norra Hisingen 16–17 september 2016

Den 16–17 september samlades 85 personer i Backa kulturhus på Selma Lagerlöfs torg, i stadsdelen Norra Hisingen i Göteborg, för att under 2 dagar och genom utforskande samtal bygga gemenskap, samarbete och ta fram samarbetsinitiativ. Mötesformen kallades för en Learning Village, en ”lärande by”. Fokus var skapa förutsättningar för en stadsdel där människor trivs, möts och är trygga tillsammans.

Frågan som samlade deltagarna till mötet var; *Hur kan vi tillsammans skapa ett tryggt och livfullt lokalsamhälle?*

Den här rapporten syftar till att återge vad som hände och vilka resultat som kom fram under Learning Village Norra Hisingen 2016.

I rapporten beskrivs även processdesign, tankemodellerna och planeringsarbetet inför Learning Village.

Upplysningar om innehållet
Anna-Karin, Berglund, Anna-Karin.Berglund@skl.se

© Sveriges Kommuner och Landsting, 2017
ISBN: 978-91-7585-470-0
Text: Caroline Ullman, Anna-Karin Berglund, Åsa Lorentzi
Illustration/foto: Caroline Ullman, Anna-Karin Berglund, Åsa Lorentzi
Produktion: ReKo, M Pihl